

## B. O.

---

# Zebranie Sekcji Historii Techniki i Nauk Technicznych Komitetu Historii Nauki

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/1, 229-230

---

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



ZEBRANIE SEKCJI HISTORII TECHNIKI I NAUK TECHNICZNYCH  
KOMITETU HISTORII NAUKI

Dnia 24 czerwca 1958 r. odbyło się w Warszawie plenarne posiedzenie Sekcji Historii Techniki i Nauk Technicznych Komitetu Historii Nauki PAN.

Na wstępie przybyli zostali poinformowani o zmianach w strukturze organizacyjnej komórek Akademii, pracujących nad historią nauki i techniki, a mianowicie o przemianowaniu zakładu Historii Nauki na Zakład Historii Nauki i Techniki, który przejmuje również prace badawcze prowadzone przez Komitet Historii Nauki.

Wywiązała się dyskusja, w której omówiono kwestię współpracy historyka i technika oraz wysunięto postulaty uzupełnienia ilości zespołów (obecnie brak ich w wielu bardzo poważnych dyscyplinach np. w historii górnictwa), urządzenia laboratorium (wniosek doc. Radwana), elastyczności działania poszczególnych zespołów i współpracy między nimi. Zebrani doszli do wniosku, że aczkolwiek atmosfera pracy dla historyków techniki nie jest u nas jeszcze najlepsza, to jednak odczuwamy już wyraźny postęp w tej dziedzinie, czego wyrazem jest m. in. otwarcie ostatnio dwóch katedr historii techniki. Skrytykowano braki w dziedzinie historii techniki, istniejące w makrocie „Historii Polski”, wynikające z braku zainteresowania tym problemem historyków. Poruszono sprawę kontaktów i wymianę artykułów z zagranicą (głównie z ZSRR i Czechosłowacją) oraz ustosunkowano się do zagadnienia, jak traktować w historii techniki polskiej ziemię obecnie nie należącą do Polski, a wchodzącą dawniej w jej skład i będącą wówczas terenem działalności naszych techników. Sprawa to dotyczy szczególnie historii przemysłu naftowego.

W dalszym ciągu omawiano plany prac zespołów na najbliższe lata. Przewodniczący zebrania, prof. Olszewski, wskazał na fakt, że w ramach prac Millennium byłoby celowe wydanie monografii z pewnych dziedzin historii techniki polskiej, np. hutnictwa i górnictwa. Podał również do wiadomości, że nawiązano współpracę z Instytutem Historii Przyrodznawstwa i Techniki Akademii Nauk ZSRR nad wspólnym przygotowaniem zbioru prac dotyczących wzajemnych stosunków polsko-rosyjskich w zakresie nauki i techniki.

Następnie dyskutowano nad zagadnieniami stosunku i powiązania historii techniki i historii nauk technicznych. Omawiano też projekt Muzeum Techniki zorganizowana z okazji Millennium wystawy przeszłości techniki polskiej. Wysunięto też projekt utworzenia Stowarzyszenia Miłośników Historii Techniki.

Z dużym uznaniem przyjęto nawiązanie kontaktu z Państwowymi Wydawnictwami Technicznymi, które planują w najbliższym czasie serię książek po-

pularyzujących historię techniki. Kontakt ten jest korzystny dla obu stron, bowiem naukowcy, opracowujący poszczególne zagadnienia, zagwarantują odpowiedni poziom wydawnictwa, jednocześnie mając w ten sposób możliwość zapoznania z historią techniki szerokiej mas czytelników. Projektowane jest wydanie znacznej ilości prac obejmujących dzieje podstawowych gałęzi techniki, technikę regionów Polski, biografie wynalazców oraz tematy takie jak technika na usługach medycyny, technika na usługach kultury i sztuki itp. Mgr Jost zaproponował włączenie do tej serii monografii obejmującej polską technikę ludową, byłaby to praca częściowo etnograficzna, zgłoszono także kilka innych tematów.

Jako ostatni punkt porządku dziennego odbyła się dyskusja nad referatem doc. K. Groniowskiego i mgr inż. E. Olechniowicza *Rozwój techniki motoryzacyjnej w Polsce w okresie międzywojennym*. Zebrani ustosunkowali się bardzo przychylnie do tej pracy, mającej charakter wstępnego podsumowania tematu, wskazując jednak na pewne braki, a mianowicie, brak tła ekonomiczno-politycznego i danych statystycznych.

B. O.

#### HISTORIA ASTRONOMII NA MOSKIEWSKIM KONGRESIE MIĘDZYNARODOWEJ UNII ASTRONOMICZNEJ

W dniach 12—20 sierpnia 1958 r. obradowało w Moskwie X Zebranie Ogólne Międzynarodowej Unii Astronomicznej przy udziale około tysiąca astronomów i miłośników astronomii z całej kuli ziemskiej. Wśród nich nie brakło osób bądź twórczo pracujących nad dziejami astronomii, bądź amatorsko interesujących się jej historią, dla której w łonie Unii istnieje osobna komisja, tzw. Komisja nr 41.

W Moskwie obradowała ona w dniu 14.VIII, pod przewodnictwem prof. H. Dingle'a (W. Brytania). Ze stałych członków Komisji byli ponadto obecni: A. Birkenmajer (Polska), W. L. Czenakał (ZSRR), J. O. Flenckenstein (Szwajcaria), P. G. Kulikowski (ZSRR) i E. Zinner (NRF); prócz nich także kilkunastu gości, m. in. z Polski T. Przypkowski i E. Rybka. Obaj oni uczestniczyli w dyskusji nad zgłoszonymi (i następnie uchwalonymi) rezolucjami. Jedną z nich postulowała inwentaryzację materiałów archiwalnych, znajdujących się w astronomicznych obserwatoriach i instytutach, ze szczególnym uwzględnieniem korespondencji między astronomami; w tym punkcie dr Przypkowski scharakteryzował korespondencję Jana Heweliusza, przechowywaną w Obserwatorium Paryskim, i złożył krótkie sprawozdanie ze swych nad nią badań. Druga rezolucja upominała się o obcojęzyczny zarys historii astronomii w Rosji, wychodząc z faktu, że jej dzieje są bardzo słabo znane poza granicami Związku Radzieckiego; przy tym punkcie prof. Rybka stwierdził, że analogicznie ma się rzecz z historią astronomii w Polsce i zawiadomił zebranych, że Komitet Historii Nauki PAN już pracuje nad syntetycznym dziełem o tej historii, do którego można będzie dołączyć obszernie streszczenie w jednym z języków światowych.